

TEŞEKKÜR

Yoğun çalışmalarından zaman ayırıp bu raporu yayımlanmadan önce bir tıp insanı gözüyle inceleyip, öneri ve eleştirilerini paylaştan Sayın Prof. Dr. Aytuğ ATICI'ya şükranlarımızı sunarız.

I. GİRİŞ

Bu çalışmanın amacı;

Corona Virüsü'nün "Yayılma Hızı" ve "Öldürücü Etkisi" parametrelerinin yere ve zamana göre, ölçülmesi ve değişiminin araştırılmasıdır.

Böylece kıtaların ve ülkelerin durumlarının karşılaştırılması mümkün olacaktır.

TÜRKİYE (110)		
TARİH	OLGU	ÖLÜM
23-06-20	1,212	24
22-06-20	1,192	23
21-06-20	1,248	22
20-06-20	1,214	23
19-06-20	1,304	21
18-06-20	1,429	19
17-06-20	1,467	17
16-06-20	1,592	18
15-06-20	1,562	15
14-06-20	1,459	14
13-06-20	1,195	15
12-06-20	987	17
11-06-20	922	17
10-06-20	993	18
09-06-20	989	19
08-06-20	914	23
07-06-20	878	21
06-06-20	930	18
05-06-20	988	21
04-06-20	867	24
03-06-20	786	22
02-06-20	827	23
01-06-20	839	25
31-05-20	983	26
30-05-20	1,141	28
29-05-20	1,182	30
28-05-20	1,035	34
27-05-20	948	28
26-05-20	987	29
25-05-20	1,141	32

Tablo 1: Olgu ve Ölüm Sayılarının Zamana Dağılımı - TÜRKİYE

"Yayılma Hızı": Günlük Olgu sayısıdır.

"Öldürücü Etki": Herhangi bir tarih için öldürücü etki, o tarihten 0-14 gün önceki toplam ölümlerin, o tarihten 15-28 gün önceki toplam olgulara bölünmesi ile bulunan parametredir.

Örnek vermek gerekirse (Tablo 1);

Türkiye'de, 23-Haziran-2020 için, virüsün "Öldürücü Etkisi" 23-Haziran / 10-Haziran dönemindeki 263 ölümün, 9-Haziran / 27-Mayıs dönemindeki 13,307 olgudan kaynaklandığı varsayılmaktadır.

Bu durumda Türkiye'de, 23-Haziran-2020 tarihi için, virüsün "Öldürücü Etkisi": $263/13,307=\%1.98$ olarak hesaplanır.

Anlamı, testi pozitif çıkan her 10,000 kişiden 198 inin yaşamını yitirmekte olduğudur.

"Öldürücü Etki", daha önce tanımladığımız¹ "Olay/Ölüm Oranı" kriterinin tersidir.

Bir başka deyişle; "Öldürücü Etki" ile "Olay/Ölüm Oranı" kriterlerinin çarpımı daima 1.0 dir.

¹ 24-Haziran-2020 tarihli "BİLGİ NOTU-7" isimli rapor

II. YÖNTEM

Hesaplama aşağıdaki formüle göre yapılmaktadır.

$$\text{ÖE}_i = \left(\frac{\sum_{i=0}^{-14} D_i}{\sum_{i=-15}^{-28} C_i} \right)$$

ÖE_i: *i* tarihindeki “Öldürücü Etki”,

C_i: *i* tarihindeki olgu sayısını,

D_i: *i* tarihindeki ölüm sayısını göstermektedir.

Sözel olarak açıklamak gerekirse, herhangi bir tarihteki “Öldürücü Etki”,
o tarihten 0-14 gün öncesine kadar gerçekleşen ölümler toplamının,
o tarihten 15-28 gün öncesine kadar gerçekleşen olgular toplamına oranıdır.

Virüsün öldürücü etkisinin, virüsün tespit edilmesinden ortalama 14 gün sonra gerçekleştiği varsayımına dayanmaktadır. Öldürücü etkinin 7 veya 14 gün sonra gerçekleşmesi durumuna göre 2 farklı çalışma yapıldı. Sonuçlar arasındaki benzerlik nedeniyle sadece birinin yayımlanması uygun görüldü.

Hesaplamalarda, 23-Ağustos-2020 tarihli ECDC² verileri esas alındı.

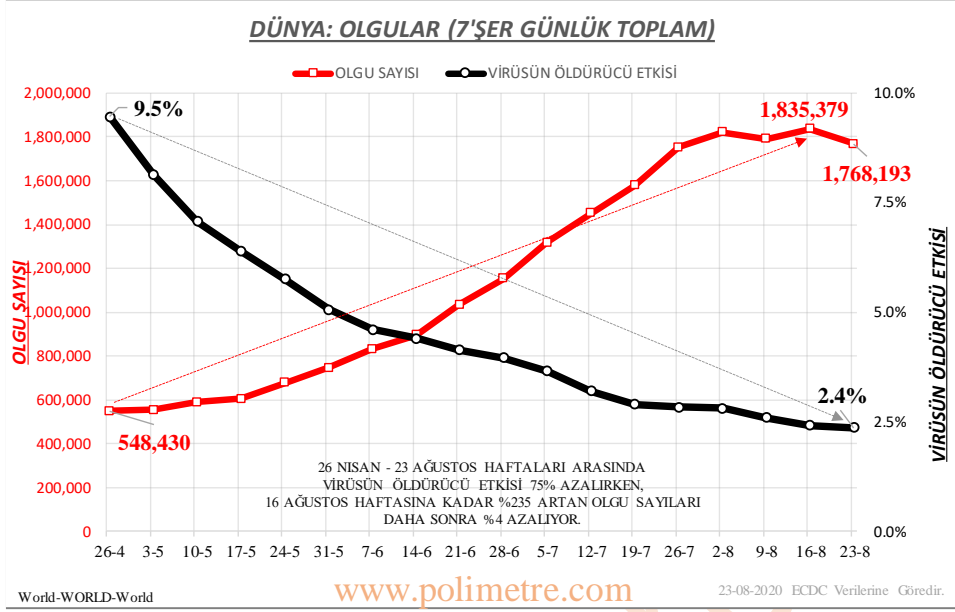
Grafik ve tablolarda esas alınan verilerin kaynak ve tarihleri gösterilmektedir.

ECDC veri tabanında kayıtlı 210 ülkenin tümü için hazırlanan grafiklerden, incelenen ülkelerle ilgili olanlar bu çalışmada yayımlanmaktadır.

² ECDC: European Center for Disease Control and Prevention

III. DÜNYA GENELİ ve KITALAR

A) DÜNYA

Şekil 1: Haftalık Olgu Sayılarının ve Öldürücü Etkisinin Zamana Bağlı Değişimi - DÜNYA

Yayılma hızı³ %222 artarken (548 binden, 1 milyon 768 bine),

Dünya genelinde 26 Nisan - 23 Ağustos haftaları arasında virüsün öldürücü etkisi 75% azalırken (%9.8 den %2.4 e), 16 Ağustos haftasına kadar %235 artan (548 binden 1 milyon 835 bine) olgu sayıları, daha sonra %4 azalıyor (1 milyon 768 bine geriliyor).

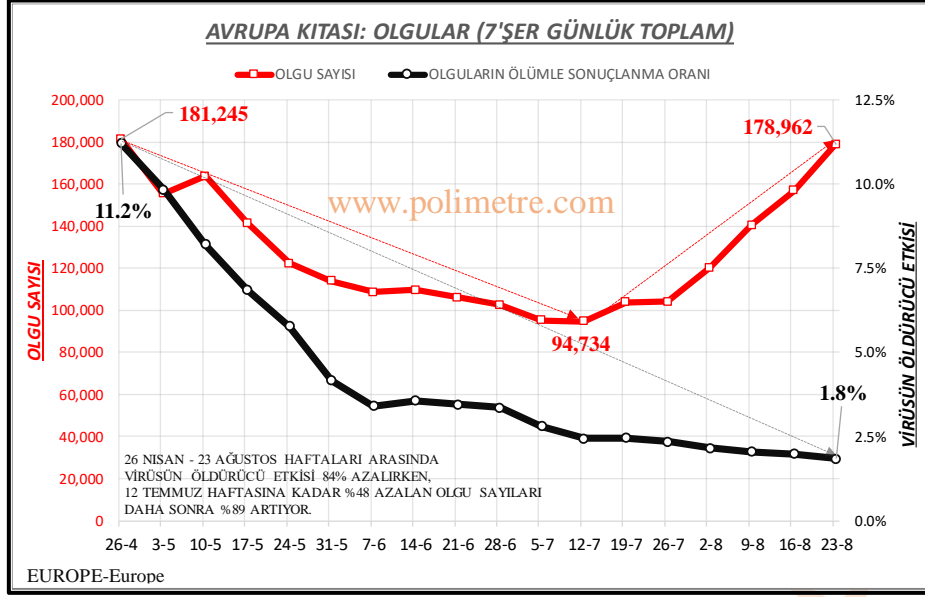
Şekil 1 den virüsün öldürücü etkisinin azaldığı (siyah çizgi aşağı yönlü).

yayılma hızının ise son hafta hariç arttığı (kırmızı çizgi yukarı yönlü) görülmektedir. 🇺🇸🇹🇷

Son haftadaki düşüşün 2 hafta daha devam etmesi halinde, Dünya için tepe noktasına ulaşıldığı söylenebilir. Öte yandan virüsün öldürücü etkisindeki azalma sürmektedir.

³ Yayılma Hızı ve Olgu Sayıları eş anlamlı olarak kullanılmaktadır

B) AVRUPA KITASI

Şekil 2: Virüsün Haftalık Yayılma Hızının ve Öldürücü Etkisinin Zamana Bağlı Değişimi- AVRUPA

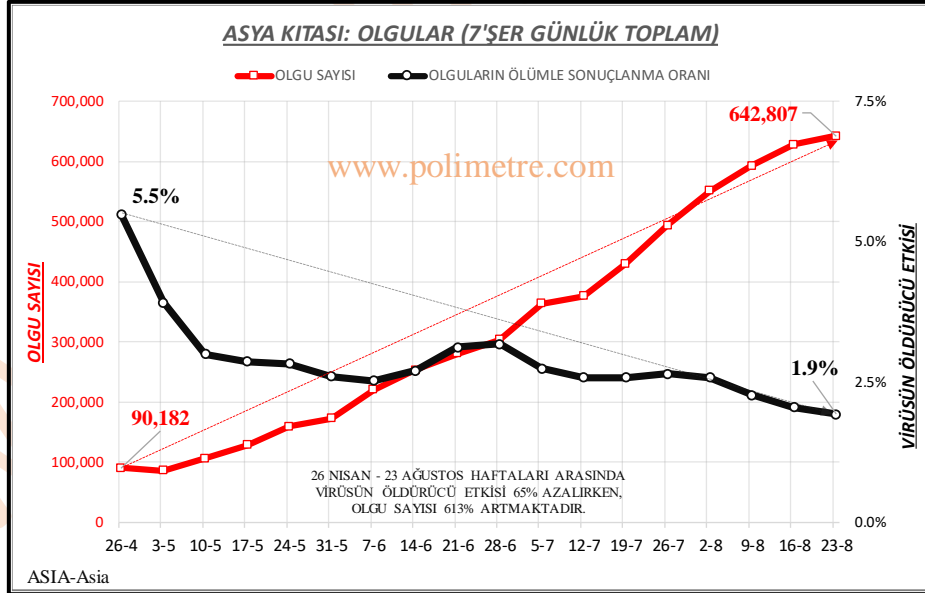
26 Nisan - 23 Ağustos haftaları arasında virüsün öldürücü etkisi 84% azalırken,

12 Temmuz haftasına kadar %48 azalan olgu sayıları daha sonra %89 artıyor.

26 Nisan - 23 Ağustos haftaları arasında olgu sayılarında bir minimum oluşması ikinci dalganın işareti olabilir.

C) ASYA KITASASI

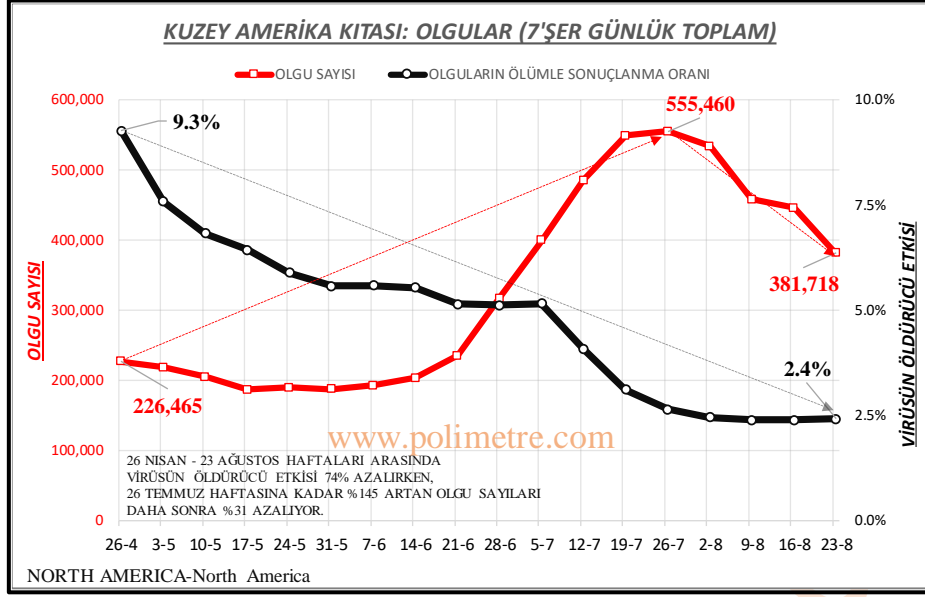
Şekil 3: Virüsün Haftalık Yayılma Hızının ve Öldürücü Etkisinin Zamana Bağlı Değişimi - ASYA

26 Nisan - 23 Ağustos haftaları arasında virüsün öldürücü etkisi 65% azalırken,

Aynı dönemde olgu sayısı 613% artmaktadır.

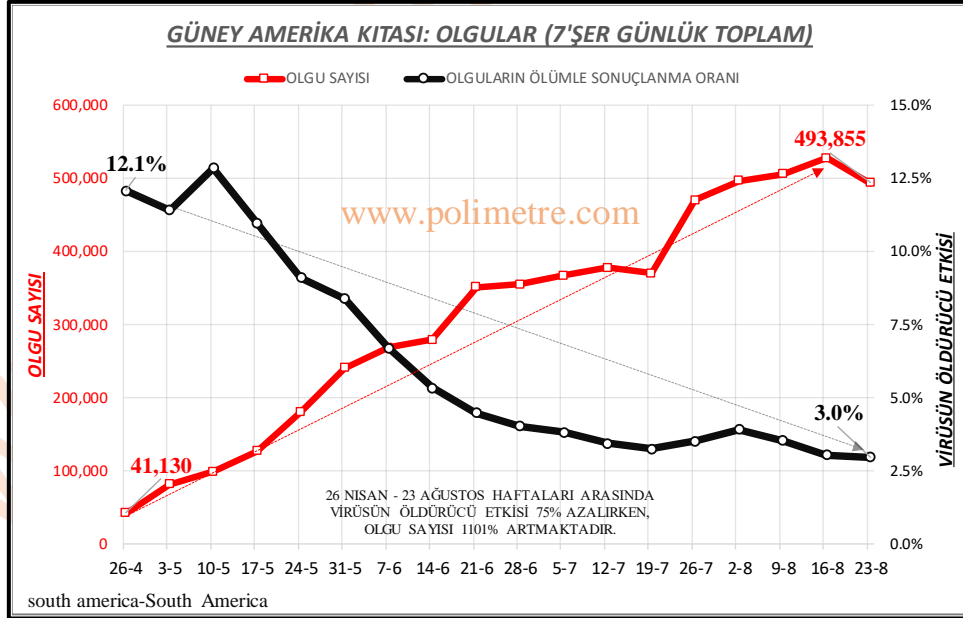
D) **KUZEY AMERİKA**

Şekil 4: Virüsün Haftalık Yayılma Hızının ve Öldürücü Etkisinin Zamana Bağlı Değişimi – KUZEY AMERİKA

26 Nisan - 23 Ağustos haftaları arasında virüsün öldürücü etkisi 74% azalırken,
26 Temmuz haftasına kadar %145 artan olgu sayıları daha sonra %31 azalıyor. 🇺🇸 🇺🇸 🇺🇸
Yayılma hızında 26-Temmuz Haftasında tepe noktası olduğu anlaşılmaktadır.

E) **GÜNEY AMERİKA**

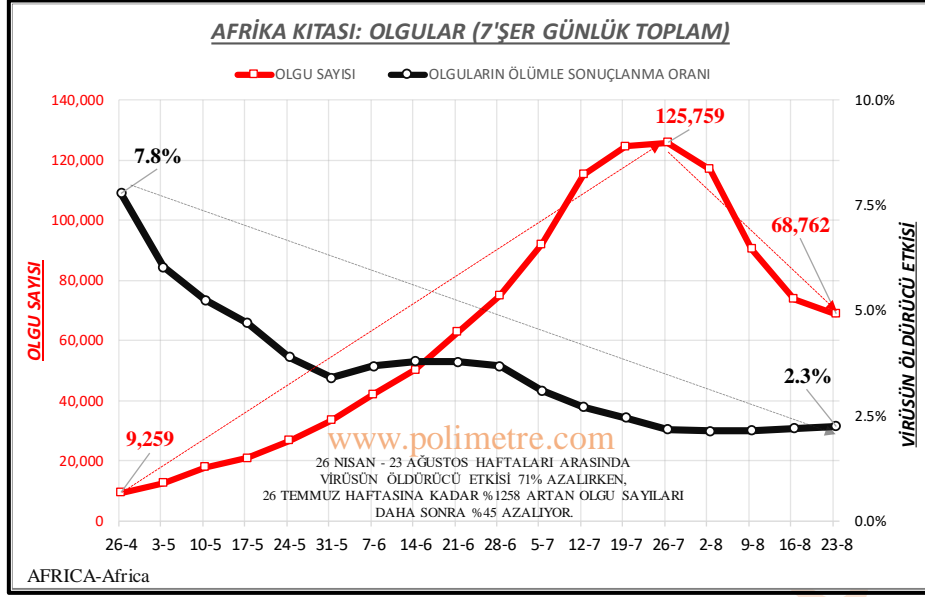
Şekil 5: Virüsün Haftalık Yayılma Hızının ve Öldürücü Etkisinin Zamana Bağlı Değişimi- GÜNEY AMERİKA

Siyah çizginin aşağı yönelmesi virüsün öldürücü etkisinin azaldığını,

kırmızı çizginin yukarı yönelmesi ise yayılma hızının arttığını göstermektedir. 🇺🇸 🇺🇸 🇺🇸

Son haftada yayılma hızındaki düşüşün 2 hafta daha devam etmesi halinde tepe noktasına ulaşıldığı söylenebilir. Öte yandan virüsün öldürücü etkisindeki azalma sürmektedir.

F) **AFRİKA**

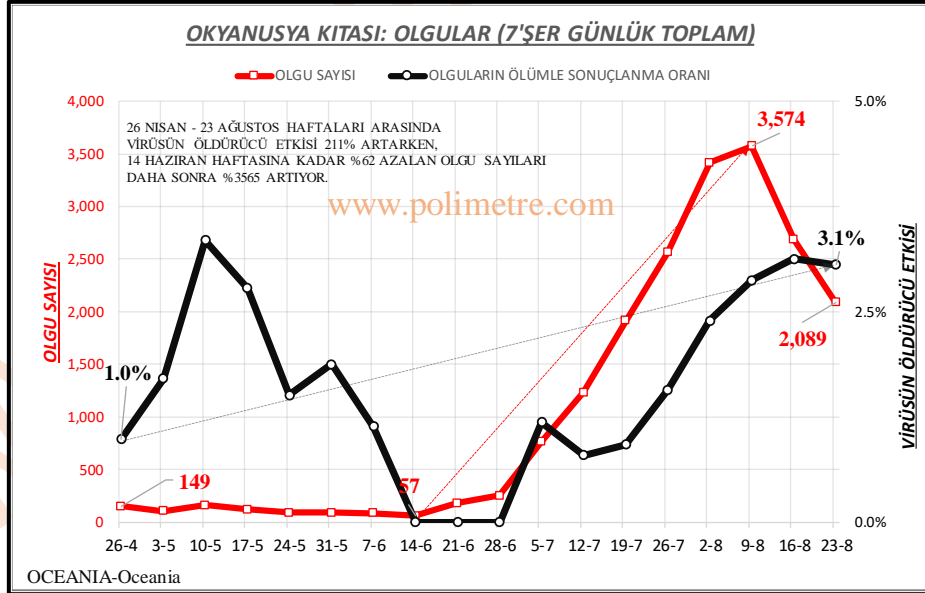

Şekil 6: Virüsün Haftalık Yayılma Hızının ve Öldürücü Etkisinin Zamana Bağlı Değişimi -AFRİKA

26 Nisan - 23 Ağustos haftaları arasında virüsün öldürücü etkisi 71% azalırken, 26 Temmuz haftasına kadar %1258 artan olgu sayıları daha sonra %45 azalıyor.

Afrika'da kırmızı ve siyah çizgilerin aşağı yönelmesi, virüsün yayılma hızının ve öldürücü etkisinin birlikte azalmakta olduğunu göstermektedir. 🟡🟡🟡

G) **OKYANUSYA**

Şekil 7: Virüsün Haftalık Yayılma Hızının ve Öldürücü Etkisinin Zamana Bağlı Değişimi- OKYANUSYA

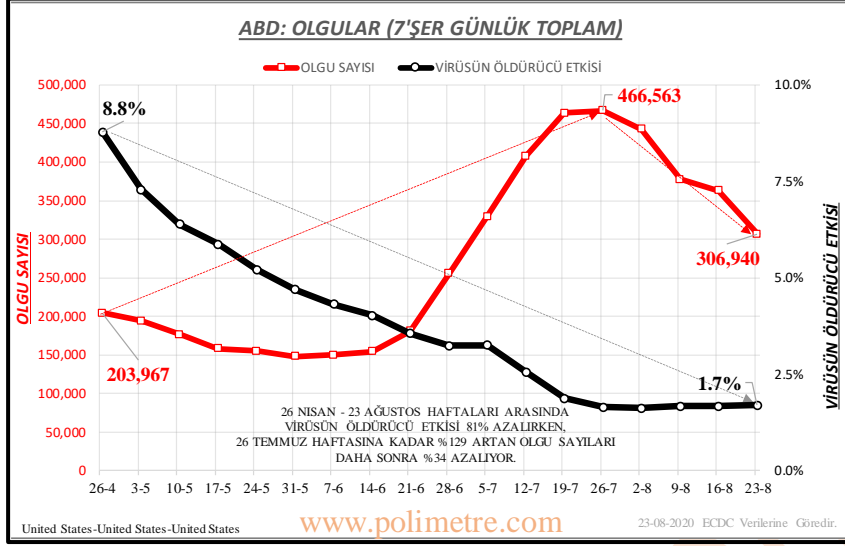
Okyanusya'da olguların ölümle sonuçlanma kriteri anlamında diğer kıtalardan ayrılmaktadır. Diğer kıtalarda virüsün öldürücü etkisinin azaldığı gözlenirken, Okyanusya'da ise artmaktadır.

Okyanusya'da olay sayıları da artmaktadır. 🟡🟡🟡 Bu durum, yeni gelen dalganın ilkinden daha etkili olacağını göstergesi olabilir. Okyanusya'nın güney yarım kürede olması nedeniyle bazı öncü belirtileri göstermesi ihtimal dahilindedir.

IV. BAZI ÜLKELER

Bu bölümde toplam olgu veya toplam ölüm sıralamasında, dünyada ilk 10 içinde⁴ yer alan ve özellikli bazı ülkelerde virüsün yayılma hızı ve öldürücü etkisi incelenmektedir.

A) BİRLEŞİK DEVLETLER (ABD):

Şekil 8: Virüsün Haftalık Yayılma Hızının ve Öldürücü Etkisinin Zamana Bağlı Değişimi – ABD

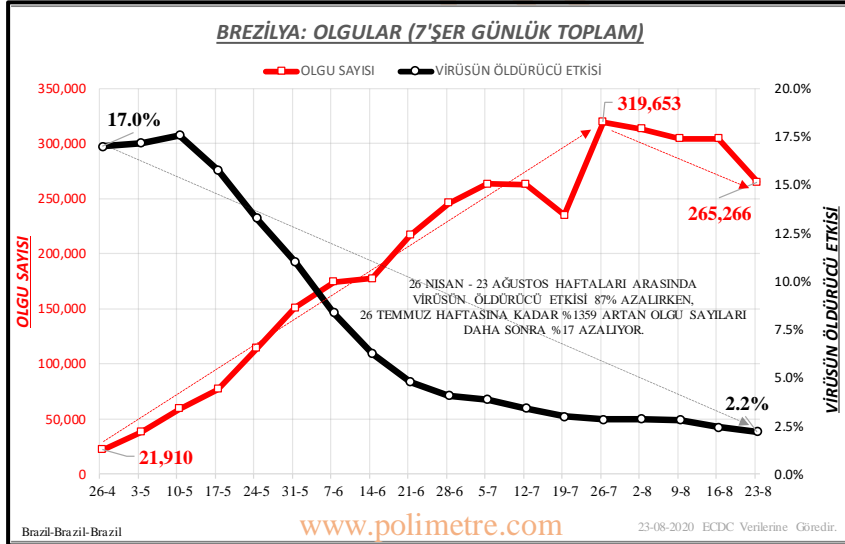
Toplam ölüm ve toplam olgu sıralamalarında dünyada 1. sıradadır.

ABD’de 26 Nisan – 23 Ağustos haftaları arasında virüsün öldürücü etkisi 81% azalırken, 26 Temmuz haftasına kadar %129 artan olgu sayıları daha sonra %34 azalıyor.

Kuzey Amerika Kıtasının genelinde olduğu gibi, virüsün öldürücü etkisi ve yayılma hızı birlikte azalmaktadır.

B) BREZİLYA

Şekil 9: Virüsün Haftalık Yayılma Hızının ve Öldürücü Etkisinin Zamana Bağlı Değişimi – BREZİLYA

Toplam ölüm ve toplam olgu sıralamalarında dünyada 2. sıradadır.

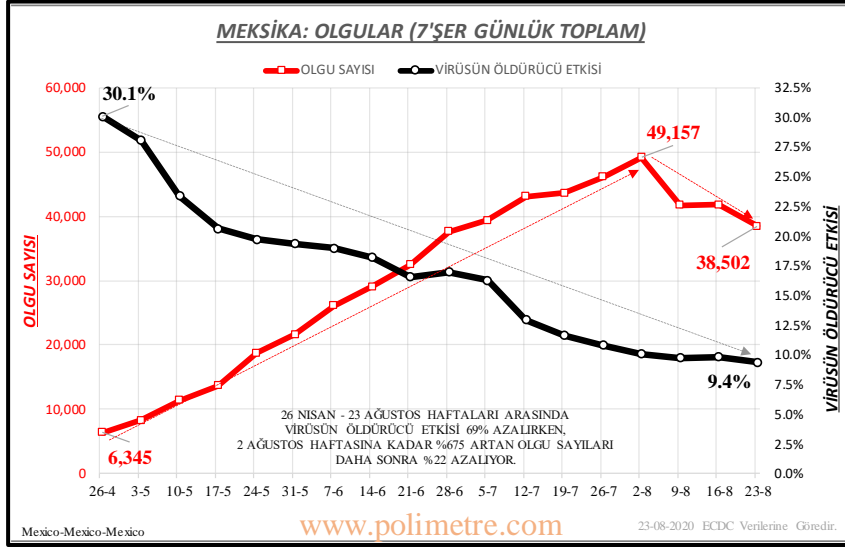
26 Nisan - 23 Ağustos haftaları arasında virüsün öldürücü etkisi 87% azalırken, 26 Temmuz haftasına kadar %1,359 artan olgu sayıları daha sonra %17 azalıyor.

Güney Amerika Kıtasının genelinden farklı olarak, virüsün öldürücü etkisi ve yayılma hızı birlikte azalmaktadır.

⁴ 19-Ağustos-2020 tarihli ECDC verilerine göre

C) MEKSİKA

Şekil 10: Virüsün Haftalık Yayılma Hızının ve Öldürücü Etkisinin Zamana Bağlı Değişimi – MEKSİKA

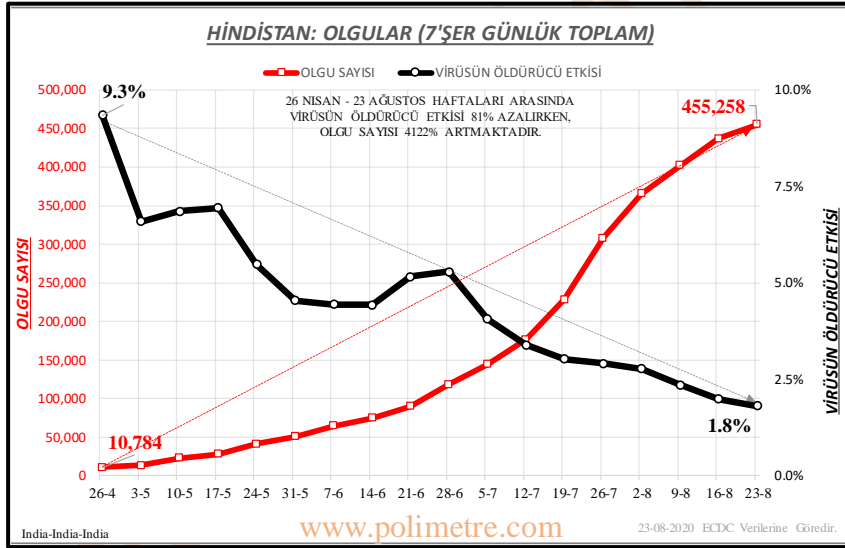
Dünyada toplam ölüm sıralamasında 3. ve toplam olgu sıralamasında 7. sıradadır.

26 Nisan - 23 Ağustos haftaları arasında virüsün öldürücü etkisi 69% azalırken, 2 Ağustos haftasına kadar %675 artan olgu sayıları daha sonra %22 azalıyor.

Kuzey Amerika Kıtasının genelinde olduğu gibi, virüsün öldürücü etkisi ve yayılma hızı birlikte azalmaktadır.

D) HİNDİSTAN

Şekil 11: Virüsün Haftalık Yayılma Hızının ve Öldürücü Etkisinin Zamana Bağlı Değişimi – HİNDİSTAN

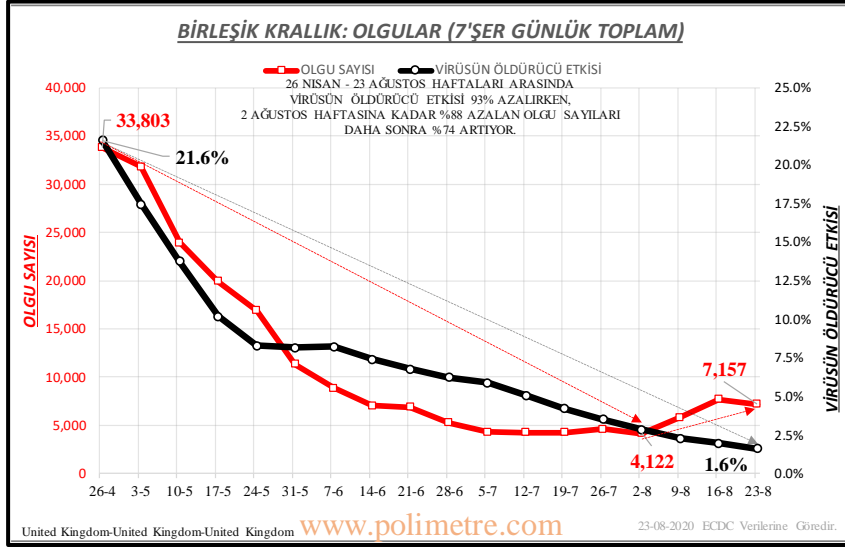
Dünyada toplam ölüm sıralamasında 4. ve toplam olgu sıralamasında 3. sıradadır.

26 Nisan - 23 Ağustos haftaları arasında virüsün öldürücü etkisi 81% azalırken, olgu sayısı 4,122% artmaktadır.

Asya Kıtasının genelinde olduğu gibi, virüsün öldürücü etkisi azalırken ve yayılma hızı artmaktadır.

E) BİRLEŞİK KRALLIK

Şekil 12: Virüsün Haftalık Yayılma Hızının ve Öldürücü Etkisinin Zamana Bağlı Değişimi – BİRLEŞİK KRALLIK

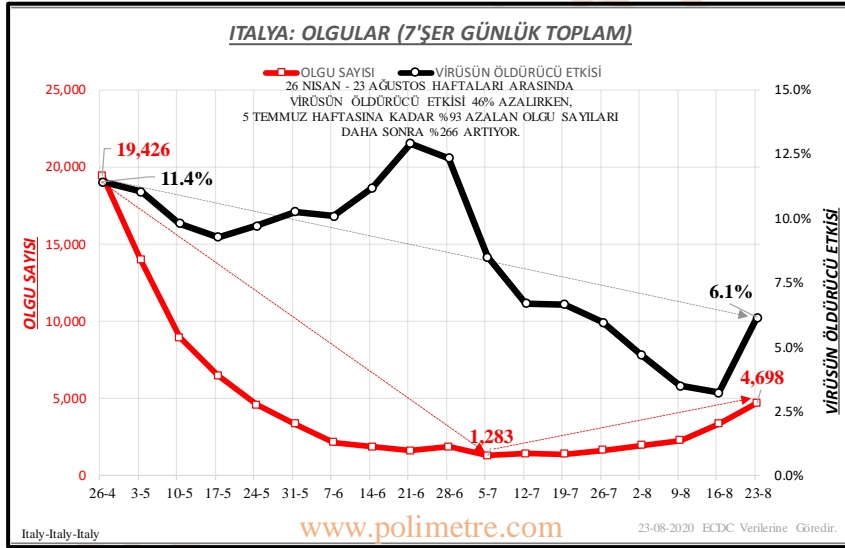
Dünyada toplam ölüm sıralamasında 5. ve toplam olgu sıralamasında 12. sıradadır.

26 Nisan - 23 Ağustos haftaları arasında virüsün öldürücü etkisi 93% azalırken, 2 Ağustos haftasına kadar %88 azalan olgu sayıları daha sonra %74 artıyor.

Avrupa Kıtasının genelinden farkı olarak, virüsün öldürücü etkisi ve yayılma hızı birlikte azalmaktadır.

F) İTALYA

Şekil 13: Virüsün Haftalık Yayılma Hızının ve Öldürücü Etkisinin Zamana Bağlı Değişimi – İTALYA

Dünyada toplam ölüm sıralamasında 6. ve toplam olgu sıralamasında 17. sıradadır.

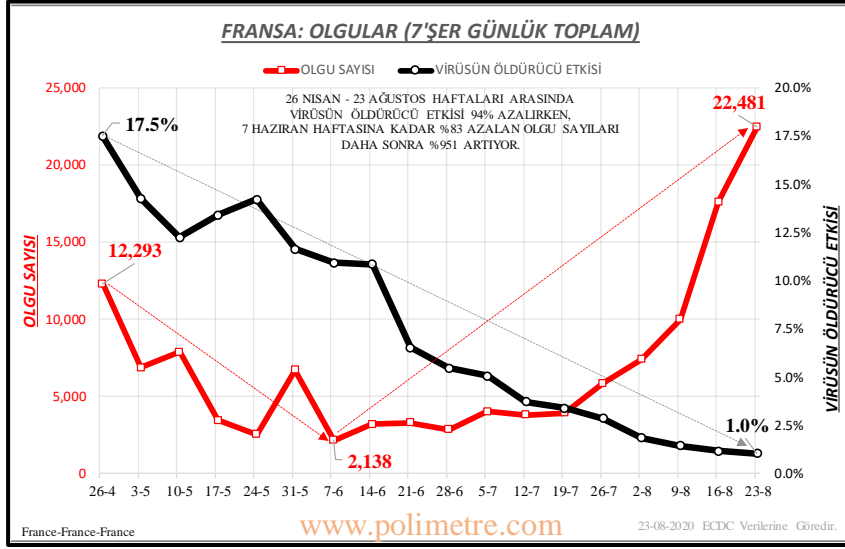
26 Nisan- 23 Ağustos haftaları arasında virüsün öldürücü etkisi 46% azalırken,

5 Temmuz haftasına kadar %93 azalan olgu sayıları daha sonra %266 artıyor.

Avrupa Kıtasının genelinde olduğu gibi, virüsün öldürücü etkisi azalırken yayılma hızı artmaktadır.

G) FRANSA

Şekil 14: Virüsün Haftalık Yayılma Hızının ve Öldürücü Etkisinin Zamana Bağlı Değişimi - FRANSA

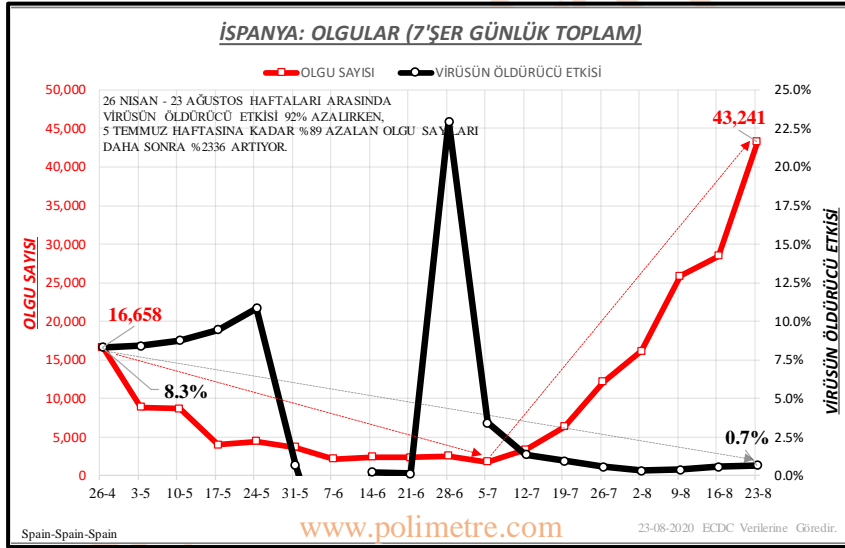
Dünyada toplam ölüm sıralamasında 7. ve toplam olgu sıralamasında 20. sıradadır.

26 Nisan - 23 Ağustos haftaları arasında virüsün öldürücü etkisi 93% azalırken, 7 Haziran haftasına kadar %83 azalan olgu sayıları daha sonra %951 artıyor.

Avrupa Kıtasının genelinde olduğu gibi, virüsün öldürücü etkisi azalırken yayılma hızı artmaktadır.

H) İSPANYA

Şekil 15: Virüsün Haftalık Yayılma Hızının ve Öldürücü Etkisinin Zamana Bağlı Değişimi - İSPANYA

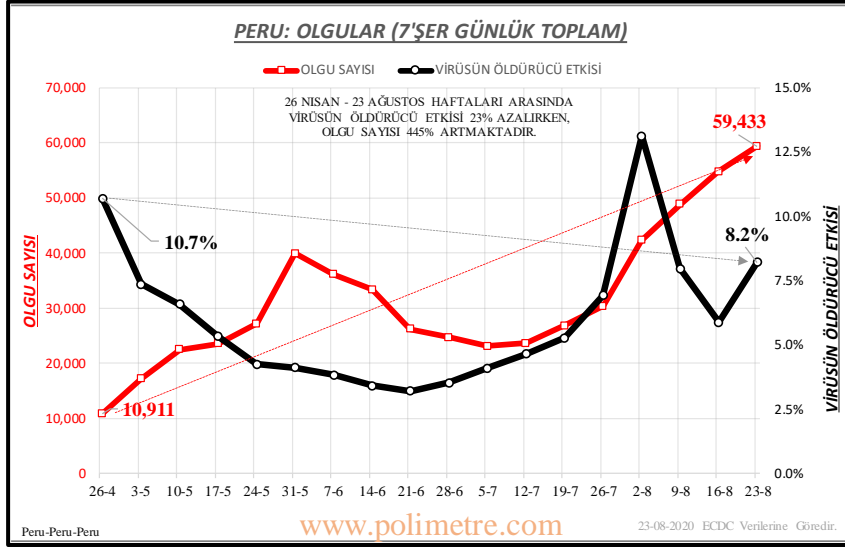
Dünyada toplam ölüm sıralamasında 8. ve toplam olgu sıralamasında 10. sıradadır.

25 Nisan - 22 Ağustos haftaları arasında virüsün öldürücü etkisi 92% azalırken, 4 Temmuz haftasına kadar %89 azalan olgu sayıları daha sonra %2,336 artıyor.

Avrupa Kıtasının genelinde olduğu gibi, virüsün öldürücü etkisi azalırken yayılma hızı artmaktadır.

I) PERU

Şekil 16: Virüsün Haftalık Yayılma Hızının ve Öldürücü Etkisinin Zamana Bağlı Değişimi – PERU

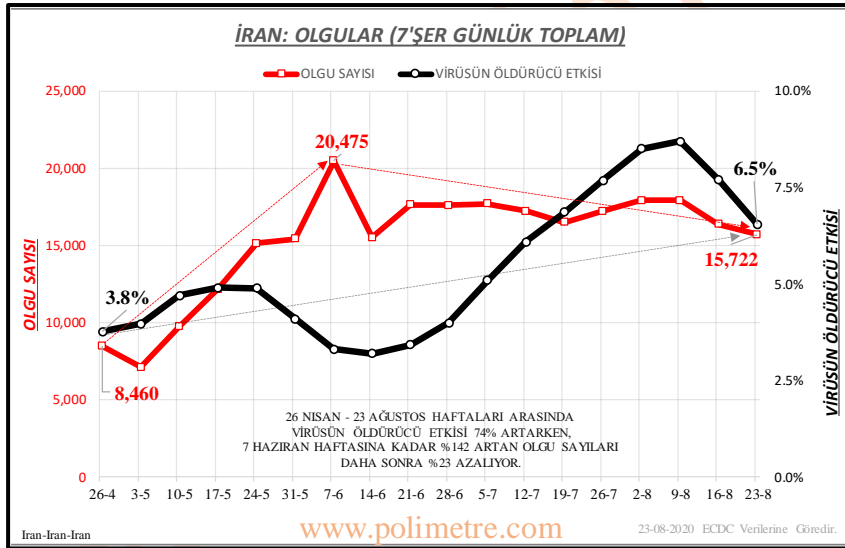
Dünyada toplam ölüm sıralamasında 9. ve toplam olgu sıralamasında 6. sıradadır.

26 Nisan - 23 Ağustos haftaları arasında virüsün öldürücü etkisi 23% azalırken, olgu sayısı 445% artmaktadır.

Güney Amerika Kıtasının genelinde olduğu gibi, Peru'da da virüsün öldürücü etkisi azalırken yayılma hızı artmaktadır.

J) İRAN

Şekil 17: Virüsün Haftalık Yayılma Hızının ve Öldürücü Etkisinin Zamana Bağlı Değişimi – İRAN

Dünyada toplam ölüm sıralamasında 10. ve toplam olgu sıralamasında 11. sıradadır.

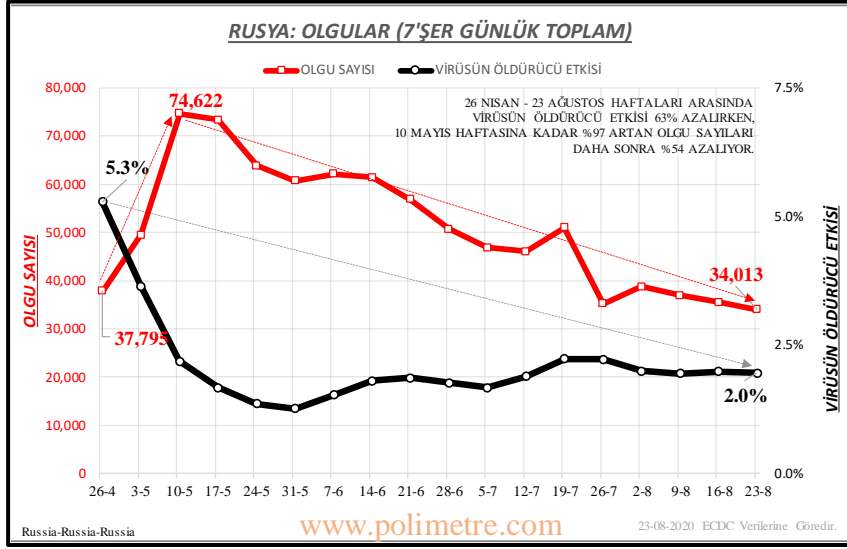
26 Nisan - 23 Ağustos haftaları arasında virüsün öldürücü etkisi 74% artarken, 7 Haziran haftasına kadar %142 artan olgu sayıları daha sonra %23 azalıyor.

Asya Kıtasının genelinden farklı olarak, İran'da virüsün öldürücü etkisi artarken ve yayılma hızı azalmaktadır.

İncelenen 20 ülke içinde virüsün öldürücü etkisinin arttığı 2 ülkeden biridir.

K) RUSYA

Şekil 18: Virüsün Haftalık Yayılma Hızının ve Öldürücü Etkisinin Zamana Bağlı Değişimi – RUSYA

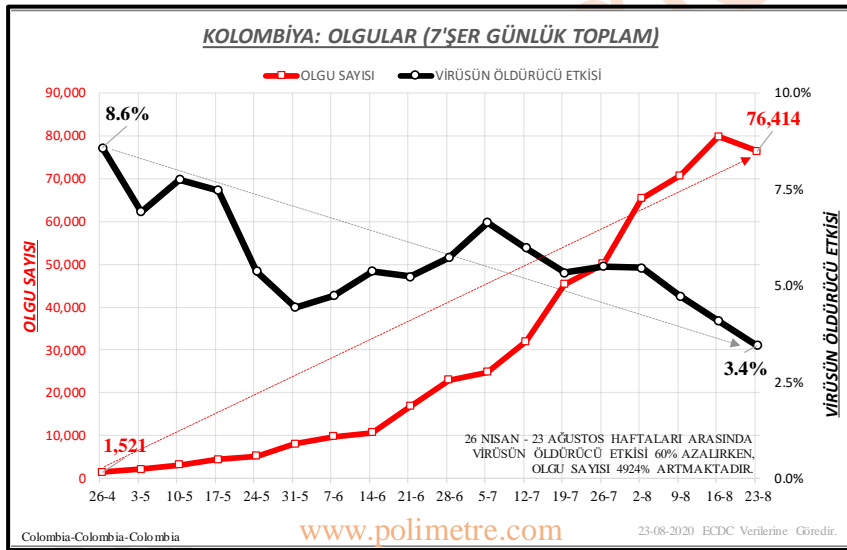
Dünyada toplam ölüm sıralamasında 11. ve toplam olgu sıralamasında 4. sıradadır.

26 Nisan - 23 Ağustos haftaları arasında virüsün öldürücü etkisi 63% azalırken, 10 Mayıs haftasına kadar %97 artan olgu sayıları daha sonra %54 azalıyor.

Avrupa Kıtasının genelinden farklı olarak, Rusya'da da virüsün öldürücü etkisi ve yayılma hızı birlikte azalmaktadır.

L) KOLOMBİYA

Şekil 19: Virüsün Haftalık Yayılma Hızının ve Öldürücü Etkisinin Zamana Bağlı Değişimi – KOLOMBİYA

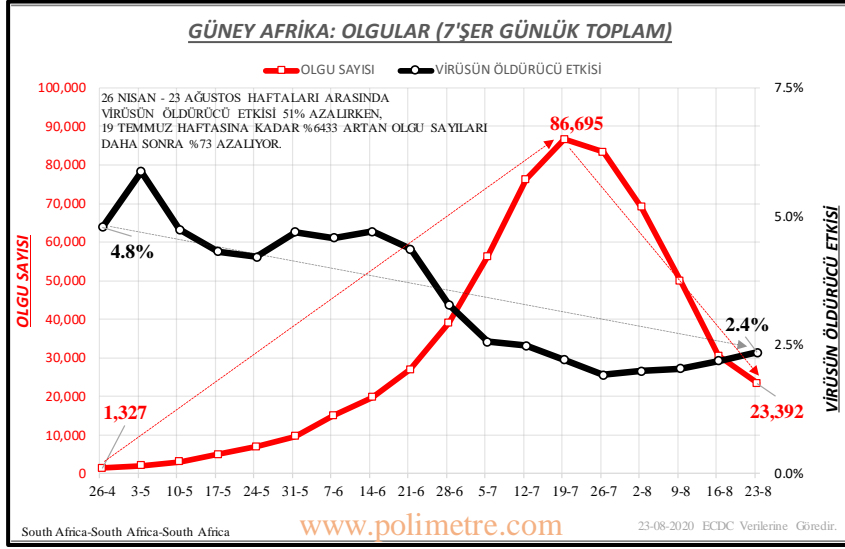
Dünyada toplam ölüm sıralamasında 12. ve toplam olgu sıralamasında 8. sıradadır.

25 Nisan - 22 Ağustos haftaları arasında virüsün öldürücü etkisi 60% azalırken, olgu sayısı 4,924% artmaktadır.

Güney Amerika Kıtasının genelinde olduğu gibi, Kolombiya'da da virüsün yayılma hızı artarken, öldürücü etkisi azalmaktadır.

M) GÜNEY AFRİKA

Şekil 20: Virüsün Haftalık Yayılma Hızının ve Öldürücü Etkisinin Zamana Bağlı Değişimi – GÜNEY AFRİKA

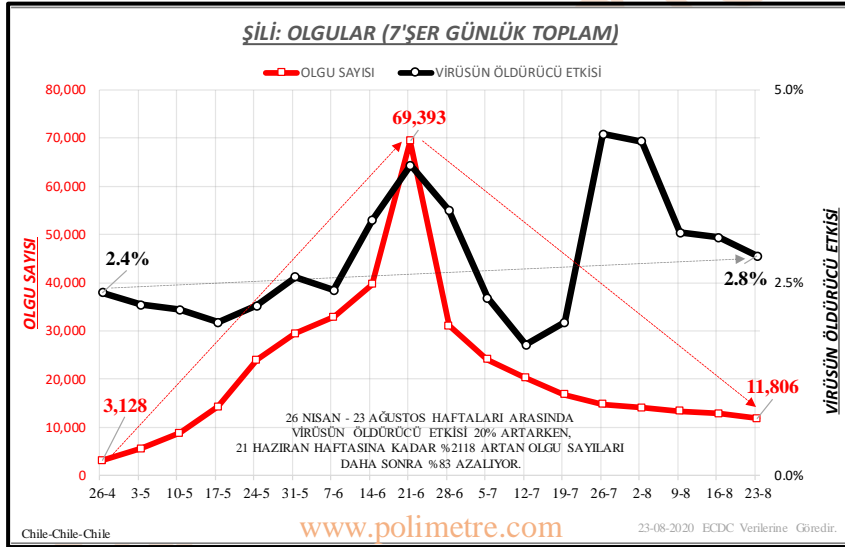
Dünyada toplam ölüm sıralamasında 13. ve toplam olgu sıralamasında 5. sıradadır.

25 Nisan - 22 Ağustos haftaları arasında virüsün öldürücü etkisi 51% azalırken, 18 Temmuz haftasına kadar %6,433 artan olgu sayıları daha sonra %73 azalıyor.

Afrika Kıtasının genelinde olduğu gibi, Güney Afrika'da da virüsün yayılma hızı artarken, öldürücü etkisi azalmaktadır.

N) ŞİLİ

Şekil 21: Virüsün Haftalık Yayılma Hızının ve Öldürücü Etkisinin Zamana Bağlı Değişimi – ŞİLİ

Dünyada toplam ölüm sıralamasında 14. ve toplam olgu sıralamasında 9. sıradadır.

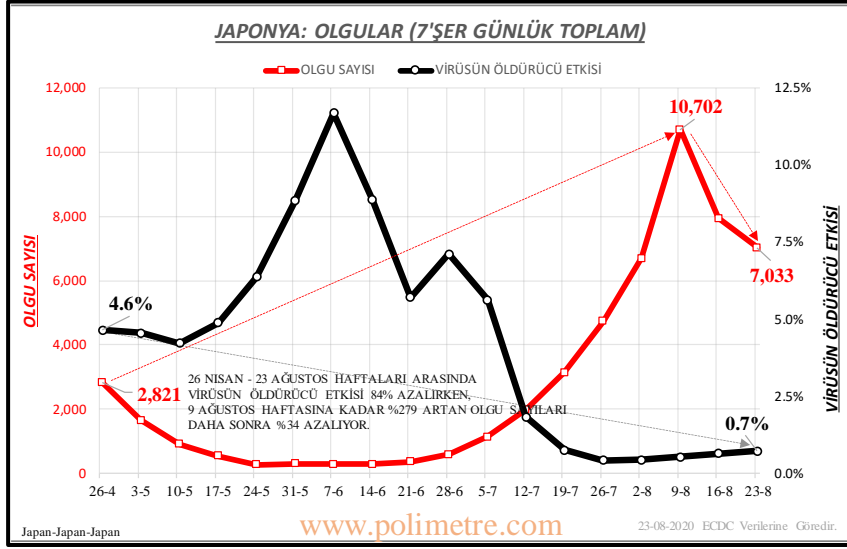
25 Nisan - 22 Ağustos haftaları arasında virüsün öldürücü etkisi 20% artarken, 20 Haziran haftasına kadar %2,118 artan olgu sayıları daha sonra %83 azalıyor.

Güney Amerika Kıtasından farklı olarak, virüsün öldürücü etkisi az da olsa artarken yayılma hızı, azalmaktadır.

İncelenen 20 ülke içinde virüsün öldürücü etkisinin arttığı 2 ülkeden biridir.

O) JAPONYA

Şekil 22: Virüsün Haftalık Yayılma Hızının ve Öldürücü Etkisinin Zamana Bağlı Değişimi – JAPONYA

Dünyada toplam ölüm sıralamasında 46. ve toplam olgu sıralamasında 45. sıradadır.

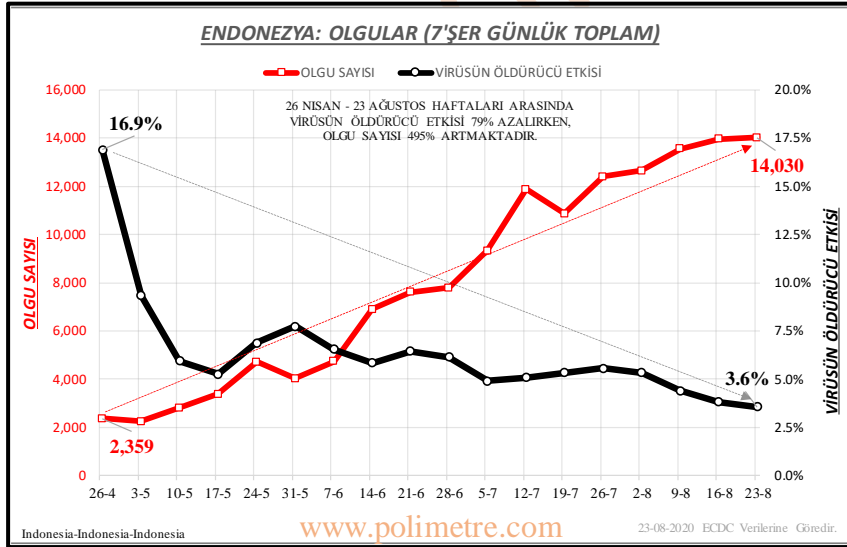
25 Nisan - 22 Ağustos haftaları arasında virüsün öldürücü etkisi 84% azalırken, 8 Ağustos haftasına kadar %279 artan olgu sayıları daha sonra %34 azalıyor.

İncelenmesinin nedeni önceki raporumuzda⁵ virüsün öldürücü etkisinin arttığını belirttiğimiz bu ülkede şimdilerde virüsün öldürücü etkisinin azalmaktadır.

Asya Kıtasının genelinden farklı olarak, virüsün öldürücü etkisi ve yayılma hızı birlikte azalmaktadır.

P) ENDONEZYA

Şekil 23: Virüsün Haftalık Yayılma Hızının ve Öldürücü Etkisinin Zamana Bağlı Değişimi – ENDONEZYA

Dünyada toplam ölüm sıralamasında 23. ve toplam olgu sıralamasında 18. sıradadır.

Rapor kapsamına alınmasının nedeni, dünyanın en kalabalık 4. ülkesi olmasıdır.

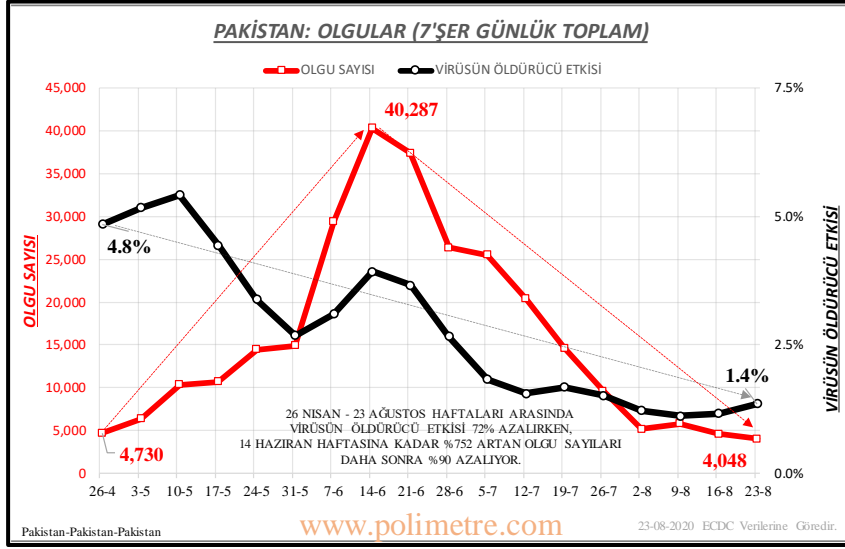
25 Nisan - 22 Ağustos haftaları arasında virüsün öldürücü etkisi 79% azalırken, olgu sayısı 495% artmaktadır.

Asya Kıtasının genelinde olduğu gibi, virüsün öldürücü etkisi azalırken yayılma hızı artmaktadır.

⁵ BİLGİ NOTU-7

Q) PAKİSTAN

Şekil 24: Virüsün Haftalık Yayılma Hızının ve Öldürücü Etkisinin Zamana Bağlı Değişimi – PAKİSTAN

Dünyada toplam ölüm sıralamasında 19. ve toplam olgu sıralamasında 15. sıradadır.

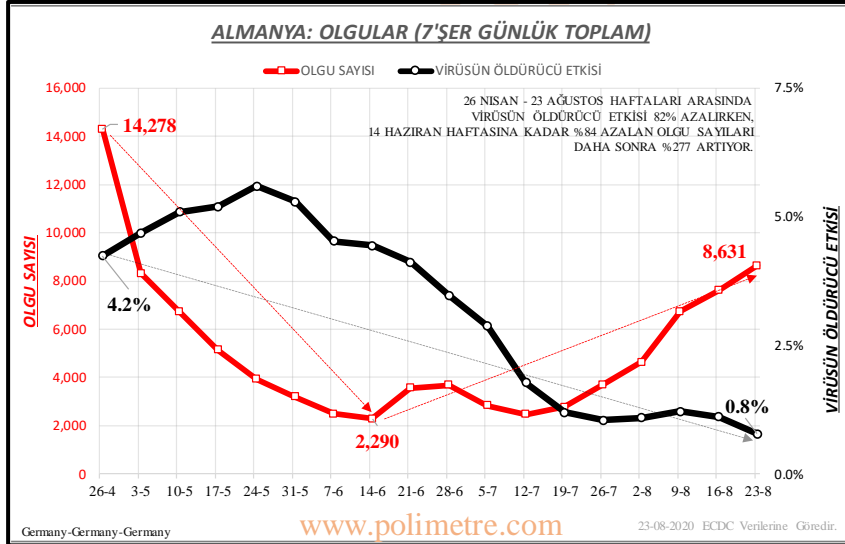
Rapor kapsamına alınmasının nedeni, dünyanın en kalabalık 5. ülkesi olmasıdır.

26 Nisan - 23 Ağustos haftaları arasında virüsün öldürücü etkisi 72% azalırken, 14 Haziran haftasına kadar %752 artan olgu sayıları daha sonra %90 azalıyor.

Asya Kıtasının genelinden farklı olarak, virüsün öldürücü etkisi ve yayılma hızı birlikte azalmaktadır.

R) ALMANYA

Şekil 25: Virüsün Haftalık Yayılma Hızının ve Öldürücü Etkisinin Zamana Bağlı Değişimi – ALMANYA

Dünyada toplam ölüm sıralamasında 16. ve toplam olgu sıralamasında 19. sıradadır.

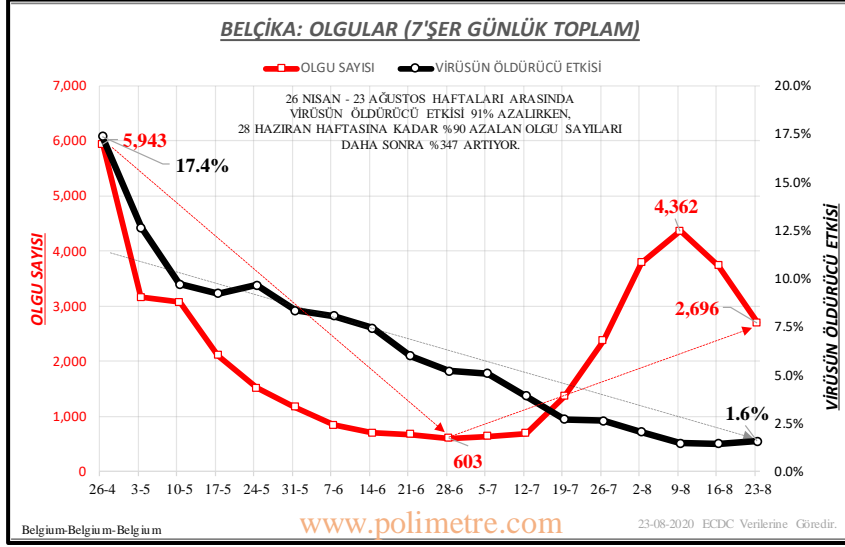
Rapor kapsamına alınmasının nedeni, Avrupa'nın Rusya'dan sonra en kalabalık ülkesi olmasıdır.

26 Nisan - 23 Ağustos haftaları arasında virüsün öldürücü etkisi 82% azalırken, 14 Haziran haftasına kadar %84 azalan olgu sayıları daha sonra %277 artıyor.

Avrupa Kıtasının genelinde olduğu gibi, virüsün öldürücü etkisi azalırken yayılma hızı artmaktadır.

S) BELÇİKA

Şekil 26: Virüsün Haftalık Yayılma Hızının ve Öldürücü Etkisinin Zamana Bağlı Değişimi – BELÇİKA

Dünyada;
toplam ölüm sıralamasında
37. ve toplam olgu
sıralamasında 15. sıradadır.

Rapor kapsamına alınmasının
nedeni, dünyada ölüm
yoğunluğu en yüksek 2. ülke
olmasıdır.
(859 ölüm/1 milyon kişi)

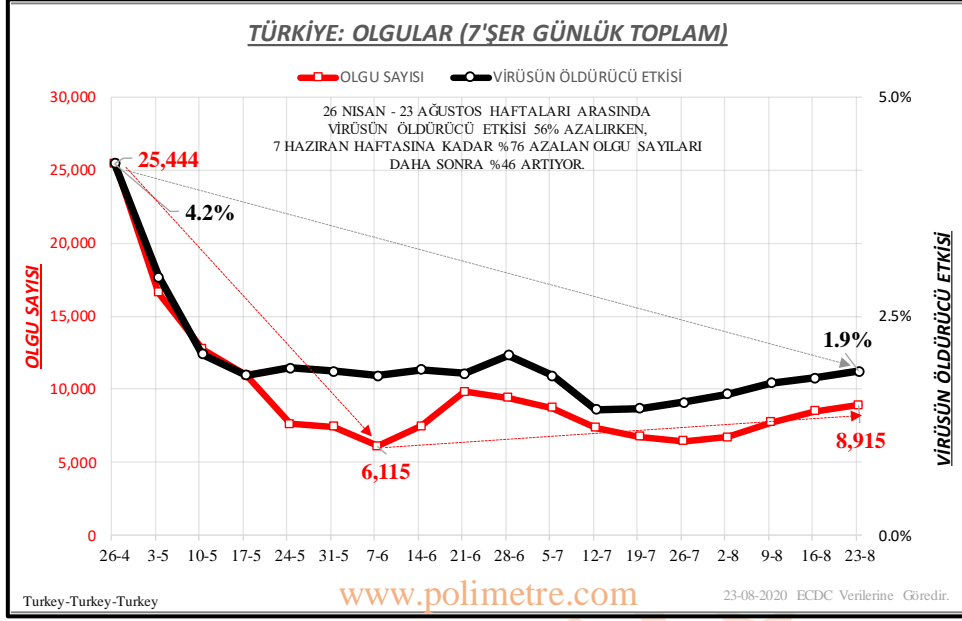
26 Nisan - 23 Ağustos
haftaları arasında
virüsün öldürücü etkisi 91%
azalırken, 28 Haziran
haftasına kadar %90 azalan
olgu sayıları daha sonra
%347 artıyor.

Avrupa Kıtasının genelinde
olduğu gibi, virüsün öldürücü
etkisi azalırken yayılma hızı
artmaktadır.

V. TÜRKİYE

Dünyada toplam ölüm sıralamasında 23. ve toplam olgu sıralamasında 18. sıradadır.

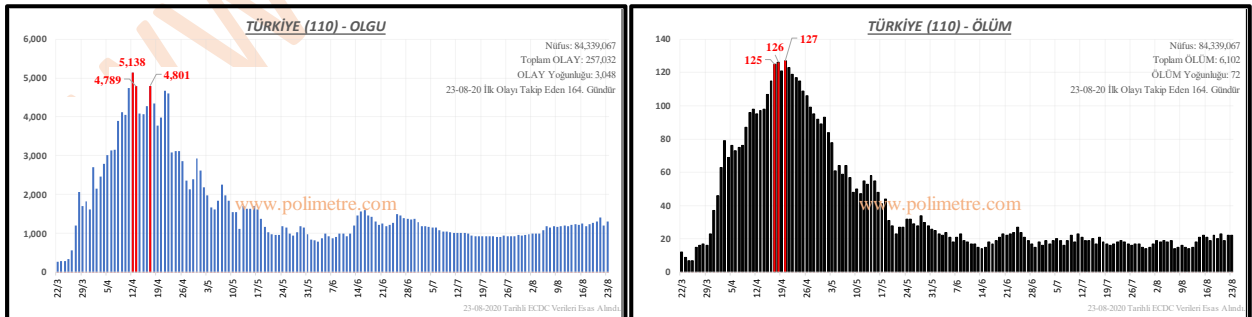

Şekil 27: Virüsün Haftalık Yayılma Hızının ve Öldürücü Etkisinin Zamana Bağlı Değişimi – TÜRKİYE

Bulunduğu Asya Kıtasının genelinde olduğu gibi, Türkiye’de de virüsün öldürücü etkisi azalırken yayılma hızı artmaktadır. 🟡❤️😞

Türkiye’de virüsün yayılma hızı ve öldürücü etkisini gösteren grafikteki (Şekil 27) iki eğrinin paralellikleri dikkat çekicidir. Bu raporda incelenen ülkelerden sadece Birleşik Krallık Grafiğinde (Şekil 12) benzer bir durum vardır, ancak o da Türkiye Grafiğindeki kadar belirgin değildir.

26-Nisan Haftasında %4.2 olan “Virüsün Öldürücü Etkisi” 23-Ağustos Haftasında %1.9 a gerilemiştir. Aynı dönemde haftalık olgu sayıları da 25,444 den 8,915 e gerilemiştir. Bunlar olumlu göstergelerdir. Ancak TC Sağlık Bakanlığı paylaştığı verinin güvenilir olduğunu kanıtlamalıdır. Bunun için de yapılması gereken verinin detaylandırılarak, şeffaflaştırılmasıdır.

Şekil 28: Olgu ve Ölüm Sayılarının Zamana Dağılımı – TÜRKİYE

Haziran başından itibaren olgu ve ölüm sayılarında önemli değişiklik gözlenmemektedir.

VI. SONUÇ

- 1) DÜNYA GENELİNDE VİRÜSÜN YAYILMA HIZI ARTMAKTADIR.
Dünya Genelinde 26-Nisan/23-Ağustos tarihleri arasında, virüsün yayılma hızı (olgu sayıları) %235 (iki yüz otuz beş) artıyor. (Şekil 1).
- 2) Artış Kuzey Amerika ve Afrika hariç tüm kıtalar için geçerlidir. (Şekil 2-7)
- 3) DÜNYA GENELİNDE VİRÜSÜN ÖLDÜRÜCÜ ETKİSİ AZALMAKTADIR:
Dünya Genelinde, 26-Nisan Haftasında⁶ %9.5 olan virüsün öldürücü etkisi %75 azalarak 23-Ağustos Haftasında %2.4 e gerilemiştir (Şekil 1).
- 4) İyileşme 5 kıta için geçerlidir: (Şekil 2-7)
26-Nisan/23-Ağustos döneminde virüsün öldürücü etkisinin;
 - a. Avrupa'da % 84
 - b. Asya'da % 65
 - c. Kuzey Amerika'da % 74
 - d. Güney Amerika'da % 75
 - e. Afrika'da % 71 azaldığı hesaplanmaktadır.
- 5) Dünya nüfusunun yüzde yarımını oluşturan, Okyanusya Kıtasında virüsün öldürücü etkisi artmaktadır.
- 6) 24-Haziran-2020 Tarihli raporumuzda⁷ “virüsün öldürücü etkisinin azaldığını ya da tıp dünyasının virüsün öldürücü etkisini azaltmak konusunda yeni yöntemler geliştirdiğini” yazmıştık. Şimdi aynı yorumu daha kuvvetli olarak yapabiliyoruz.
- 7) İncelenen 20 ülkeden, 18 inde (İtalya, Fransa, Birleşik Krallık, İspanya, Rusya, Belçika, Almanya, ABD, Meksika, Brezilya, Peru, Kolombiya, Güney Afrika, Hindistan, Japonya, Endonezya, Pakistan ve Türkiye) virüsün öldürücü etkisinin azaldığı hesaplanmaktadır.
- 8) Virüsün öldürücü etkisi sadece İran ve Şili'de artmaktadır.
- 9) Bu raporda incelenen Avrupa Ülkelerinden Birleşik Krallık, İtalya, Fransa, İspanya, Almanya'da 2. Dalganın belirtileri net olarak gözükmemektedir.
- 10) İncelenen ülkeler içinde virüsün öldürücü etkisinin en düşük olduğu yer %0.7 ile Japonya, en yüksek olan yer ise %9.4 ile Meksika'dır.
- 11) Türkiye'de virüsün “öldürücü etkisi” 22-Nisan/23-Ağustos döneminde %4.2 den % 1.9 a gerilemiştir.
- 12) TÜRKİYE'DE COVID-19 TESTİ POZİTİF ÇIKANLARDA ÖLÜM ORANI AZALIYOR:
23-Ağustos Haftası itibariyle, Türkiye'de virüsün öldürücü etkisi % 1.9 olup incelenen ülkeler arasında ABD (% 1.7), Hindistan (% 1.8), Birleşik Krallık (%1.6), Rusya (%2.0) ve Belçika (% 1.6) ile birlikte % 1.5-2.0 dilimindedir. Dünya genelinde olduğu gibi Türkiye'de de testi pozitif çıkanların ölüm oranı azalmaktadır.
- 13) TC SAĞLIK BAKANLIĞI GÜNLÜK OLARAK PAYLAŞTIĞI VERİLERİN DETAYLARINI AÇIKLAMASI ÜLKEMİZE İTİBAR KAZANDIRIR:
Türkiye'nin sağladığı varsayılan başarı, TC Sağlık Bakanlığının paylaştığı verilerin güvenilir olduğunu kanıtlamasıyla geçerlik kazanabilir. Bunun için de yapılması gereken verinin detaylandırılarak, şeffaflaştırılmasıdır. Bu durum Türkiye'ye itibar kazandırır.

⁶ 29-Nisan Haftasından anlaşılan, 23-29 Nisan tarihleri arasındaki 7 gündür

⁷ BİLGİ NOTU-7 isimli rapor